

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร
(Executive Summary Report)

ผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ของผู้ชมผู้ฟังรายการ ไทยพีบีเอส (Thai PBS)
ประจำปี 2554

จัดทำโดย
สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)
มีนาคม 2555

คำนำ

สภาผู้ชมผู้ฟังรายการองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย(ส.ส.ท.) มีบทบาทในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของไทยพีบีเอสเพื่อประโยชน์สาธารณะ ตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย สมาชิกและสภาผู้ชมผู้ฟังรายการจึงมีหน้าที่เสมือนโซ่ข้อกลางในการเชื่อมโยงเสียงสะท้อนและความต้องการของผู้ชมผู้ฟังรายการกับคณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการนโยบายของไทยพีบีเอส พร้อมๆ กับการสร้างความเข้าใจในบทบาทของสื่อสาธารณะ และขยายเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะในพื้นที่ต่างๆ เพื่อช่วยกันขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นสังคมคุณภาพและคุณธรรมร่วมกัน

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นฉบับนี้ เป็นผลจากการสำรวจจากประชาชนทั่วประเทศ และการรับฟังเชิงคุณภาพจากการจัดประชุมกลุ่มย่อยในระดับจังหวัด และผู้ฟังเข้มขันในระดับภูมิภาค ซึ่งในภาพรวม พบว่าผู้ชมผู้ฟังมีความชื่นชมในพัฒนาการ และผลงานของไทยพีบีเอส พร้อมมีข้อเสนอที่มีคุณค่าหลายประการ ที่หากมีการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม จะส่งผลต่อการยกระดับสังคมให้บรรลุวิสัยทัศน์ของไทยพีบีเอส และองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย(ส.ส.ท.) ต่อไป

สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย(ส.ส.ท.)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. ความเป็นมา	1
2. กระบวนการและวิธีการรับฟัง	1
3. ผลการรับฟัง	
3.1 ความเห็นจากแบบสำรวจความคิดเห็นประชาชนทั่วไป	3
3.2 ความเห็นจากเวทีรับฟังภูมิภาคเข้มแข็งและกลุ่มประเด็น	10
4. ข้อเสนอแนะจากแบบสำรวจความคิดเห็นประชาชน	12
5. ความเห็นและข้อเสนอแนะจากเวทีรับฟังภูมิภาคเข้มแข็ง กลุ่มประเด็น และเวทีสมัชชาชาติ	15
6. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	24
7. เอกสารอ้างอิง	30

รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร
ผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ชมผู้ฟังรายการต่อไทยพีบีเอส
องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.)

ก. ความเป็นมา

การจัดตั้งองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย(ส.ส.ท) ตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.2551 เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในวงการการสื่อสารมวลชนในประเทศไทย เนื่องจากการก่อกำเนิดสถานีสื่อสารสาธารณะแห่งแรกของประเทศไทย ที่มีเป้าหมายของการสื่อสารเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและสังคม ซึ่งองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยที่กำเนิดขึ้น ได้ดำเนินงานสนองเจตนารมณ์ดังกล่าว โดยพยายามการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อให้ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดทิศ

ทางการบริหารและผลิตรายการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเป็นสื่อสาธารณะของประชาชนอย่างแท้จริง

สภาผู้ชมและผู้ฟังรายการเป็นกลไกหลักในการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนทั่วประเทศ จัดตั้งขึ้นตามความใน ม.45 ของพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551 โดยองค์ประกอบของสภาฯ มีสมาชิกจำนวนไม่เกิน 50 คน ที่มาจากการคัดเลือกจากทั่วประเทศ แบ่งเป็นสมาชิกผู้แทนภูมิภาค 9 ภูมิภาค และผู้แทนกลุ่มประเด็น 24 ประเด็น สมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการมีทำหน้าที่หลักในการดำเนินกระบวนการรวบรวมความคิดเห็นที่สะท้อนถึงปัญหา ความต้องการของประชาชน เพื่อเสนอแนะในการพัฒนาการให้บริการและการผลิตรายการของ ส.ส.ท รวมทั้งช่วยสนับสนุนในการสร้างและขยายเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะไทยพีบีเอสให้ครอบคลุมทั่วประเทศอีกด้วย

ข. วัตถุประสงค์การรับฟัง

- 1) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อรายการของ ส.ส.ท.จากประชาชน
- 2) เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะ
- 3) เพื่อจัดทำรายงานที่มีผลมาจากการรวบรวมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ และส่งมอบให้คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท.

ค. กระบวนการรับฟัง

การดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ ส.ส.ท. ในปี 2554 จัดทำใน 2 ลักษณะคือ

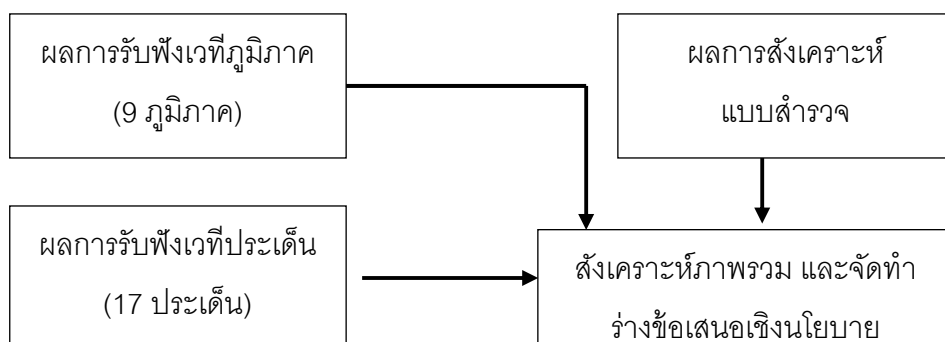
1. การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปทั่วประเทศโดยการสอบถาม ซึ่งสมาชิกสภาผู้ชมผู้ฟังรายการจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ โดยกระจายการสอบถามครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัด และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 3,537 ชุด ซึ่งเกินจากที่กำหนดไว้ที่ 3,320 ชุด

2. การรับฟังความเห็นจากกลุ่มผู้ฟังเข้มข้นในทุกภูมิภาคๆ ละ 40 คน และกลุ่มประเด็นๆ ซึ่งผู้แทนแต่ละประเด็นจัดกระบวนการรับฟัง จัดสถานที่ และจำนวนครั้งการรับฟังตามที่แต่ละประเด็นเห็นเหมาะสม การรับฟังประยุกต์ใช้วิธีการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ทำความเข้าใจในความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของการประชุม
2. ชี้แจงกระบวนการ และวิธีการประชุม
3. แบ่งกลุ่มย่อย (กลุ่มละ 8-12 คน)
4. ดำเนินการประชุมตามประเด็น และแนวทางที่กำหนด โดยมีขั้นตอน ดังนี้
 - 4.1 รวบรวมข้อมูล และสถานการณ์ในแต่ละประเด็นที่ได้รับมอบหมาย
 - 4.2 ประมวลปัญหาในการรับชมรับฟังไทยพีบีเอส
 - 4.3 จัดลำดับความรุนแรงของปัญหาโดยพิจารณาจากคะแนนใน 2 ประเด็น คือ
 - 4.3.1 ความเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไข (5 คะแนน)
 - 4.3.2 ความรุนแรงของผลกระทบของปัญหา (5 คะแนน)
 - 4.4 คัดเลือกปัญหาที่มีคะแนนจากการคูณกันได้มากกว่า 8 ผู้การสนทนา อภิปรายเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายต่อสื่อไทยพีบีเอส โดย
 - 4.5 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา
 - 4.6 คัดเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ในการแก้ไขแต่ละปัญหา โดยพิจารณาได้จาก
 - 4.6.1 ความเป็นไปได้ในการดำเนินการ
 - 4.6.2 ความพร้อมที่จะดำเนินการ
 - 4.6.3 ค่าใช้จ่าย
 - 4.6.4 อื่น ๆ
 - 4.7 จัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายต่อไทยพีบีเอส

5. การสังเคราะห์ผลการรับฟังและการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

การสังเคราะห์ผลการรับฟังของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ ใช้ข้อมูลจากผลการรับฟังจากเวทีภูมิภาค เวทีประเด็น และผลการสังเคราะห์จากแบบสำรวจทั่วประเทศ ตามแผนภูมิด้านล่าง

6. พิจารณาข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอน	ผู้เข้าร่วม
1. พิจารณาร่างเบื้องต้น	1) คณะทำงานบริหารงานวิชาการฯ 2) คณะทำงานรับฟังความคิดเห็น 3) นักวิชาการภูมิภาค 4) นักวิชาการประเด็น
2. พิจารณาร่างเบื้องต้น และพัฒนาข้อเสนอเพิ่มเติมโดยที่ประชุมสมัชชาสภาผู้ชมผู้ฟังรายการระดับชาติ	ผู้แทนจังหวัดผู้แทนประเด็นและผู้เกี่ยวข้อง 500 คน
3. รับรองข้อเสนอเชิงนโยบายโดยสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ	1) สมาชิกสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ

7. จัดทำและนำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์

ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ผ่านการรับรองของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการของ ส.ส.ท. แล้ว

จะนำเสนอแก่คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการนโยบาย ส.ส.ท. เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ง. สรุปผลการรับฟัง

1. ความเห็นจากการจากประชาชนทั่วไป

1.1 ความนิยมต่อสถานีและรายการ

จากแบบสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวน 3,537 ชุด ซึ่งประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ชมทั่วไป 2,327 คน (65.79%) 2) กลุ่มแกนประสานเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะ 311 คน (8.79%) 3) กลุ่มผู้ชมเข้มขัน 274 คน (7.75%) 4) กลุ่มประเด็นของสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ ส.ส.ท. 225 คน (6.64%) และ 5) กลุ่มอื่น ๆ เช่น นักเรียน นักศึกษา 105 คน (2.97%) ในขณะที่ผู้ตอบแบบถามจำนวนหนึ่งไม่ให้ข้อมูลระบุสถานะกลุ่มของตนเอง ผลจากการประมวลพบที่ไทยพีบีเอสได้รับความนิยมในการชมเพิ่มขึ้น โดยมีความนิยมในการชมอยู่ในลำดับที่สาม รองจากสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 และช่อง 7 ตามลำดับ

นอกจากลำดับความนิยมในการชมสถานีโทรทัศน์ช่องไทยพีบีเอส จะมีเพิ่มขึ้นแล้ว ยังพบว่าปริมาณผู้ชมรายการของไทยพีบีเอสของผู้ตอบแบบสอบถามยังเพิ่มขึ้นอีกด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 61.10 ได้ตอบว่าดูรายการของไทยพีบีเอสในปีนี้ และผู้ตอบแบบสอบถามอีกร้อยละ 33.02 ได้ดูรายการของไทยพีบีเอสมาแล้วมากกว่า 1 ปี ในขณะที่ร้อยละ 5.85 ไม่ตอบข้อนี้ ซึ่งแสดงว่าในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามมีเพียงจำนวนน้อยมากที่ไม่ได้ชมรายการของไทยพีบีเอส

ในส่วนของการความคิดเห็นที่มีต่อรายการของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสนั้น ในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) อันดับแรก คือความพึงพอใจรายการ ข่าว/สารคดีเชิงข่าว รองลงมาได้แก่ ความพึงพอใจรายการสารคดี (ท่องเที่ยวโลกกว้าง ฟินิเจอร์มหัศจรรย์ สุวรรณหงษ์ ฯลฯ) พึงพอใจต่อการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน รายการมีความทันสมัย ทันเหตุการณ์ ความพึงพอใจรายการสารประโยชน์ (ไทยมุง ชุมชนต้นแบบ วิจัยไทยคิด ฯลฯ) ที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือของรายการ ความง่ายในการทำความเข้าใจในเนื้อหาของรายการ ความหลากหลายของรายการ ความน่าสนใจของรายการ พึงพอใจรายการเด็กและเยาวชน (การ์ตูน อิงลิชเบร็คฟาสท์ ขบวนการนักอ่าน เป็นเด็ก ฯลฯ) ที่มีความแปลกใหม่ และความพึงพอใจรายการสารบันเทิง (ละคร ดนตรี ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ) ตามลำดับ ตามข้อมูลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อรายการ และการดำเนินงานของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

รายการ	\bar{x}	SD	ความหมาย	อันดับ
-ความน่าสนใจของรายการ	3.64	0.76	มาก	10
-ความหลากหลายของรายการ	3.66	0.78	มาก	9
-ความแปลกใหม่ของรายการ	3.58	0.83	มาก	12
-ความถูกต้อง น่าเชื่อถือของรายการ	3.85	0.74	มาก	7
-ความง่ายในการทำความเข้าใจเนื้อหาของรายการ	3.75	0.74	มาก	8
-ความทันสมัย ทันเหตุการณ์	3.87	0.79	มาก	5
-การใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน	3.90	0.75	มาก	3
-ความพึงพอใจรายการ ข่าว/สารคดีเชิงข่าว	4.03	0.80	มาก	1
-ความพึงพอใจรายการ สารบันเทิง (ละคร ดนตรี ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ)	3.55	0.88	มาก	13
-ความพึงพอใจรายการ สารคดี (ท่องเที่ยวโลกกว้าง ฟินิเจอร์ มหัศจรรย์ สุวรรณหงษ์ ฯลฯ)	3.96	0.85	มาก	2
-ความพึงพอใจรายการ สารประโยชน์ (ไทยมุง ชุมชนต้นแบบ วิจัยไทยคิด ฯลฯ)	3.86	0.83	มาก	6
-ความพึงพอใจรายการ เด็กและเยาวชน (การ์ตูน อิงลิชเบร็คฟาสท์ ขบวนการนักอ่าน เป็นเด็ก ฯลฯ)	3.60	0.92	มาก	11
ความพึงพอใจต่อรายการของไทยพีบีเอสโดยรวม	3.90	0.79	มาก	4

1.2 รายการที่ที่ประชาชนชื่นชอบ

รายการของไทยพีบีเอส ที่ผู้ตอบแบบสอบถามชอบดูเป็นอันดับ 1 คือรายการข่าว เนื่องจากมีเนื้อหาสาระ การนำเสนอ รูปแบบรายการดี และได้รับประโยชน์จากรายการข่าวทั้งภาคค่ำ ข่าวเช้า ทันข่าวเด่น รองลงมาคือ สารคดีท่องเที่ยว รายการคุยกับแพะ ภัตตาคารบ้านทุ่ง รายการประเภทสารคดี ฟินิเจอร์ สถานีประชาชน กินอยู่...คือ รายการเปิดปม และรายการลุยไม่รู้โรย รายละเอียดเป็นดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายการยอดนิยมของไทยพีบีเอส 10 อันดับแรก

ที่	รายการที่ชอบดู	ความถี่	ร้อยละ	หมายเหตุ
1	รายการข่าว			รายละเอียดศึกษาเพิ่มเติมได้ในรายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
	ข่าว	699	13.04	
	สารคดีข่าว	96	1.79	
	ข่าวค่ำ	92	1.72	
	ทันข่าวเด่น	51	0.95	
	ข่าวเช้า	40	0.75	
	ข่าวพลเมือง	13	0.24	
	ข่าวเที่ยง	11	0.21	
2	สารคดีท่องเที่ยว	531	9.90	
3	คุยกับแพะ	379	7.07	
4	ภัตตาคารบ้านทุ่ง	236	4.40	
5	รายการประเภทสารคดี	227	4.23	
6	ฟินิเจอร์	213	3.97	
7	สถานีประชาชน	192	3.58	
8	กินอยู่...คือ	185	3.45	
9	เปิดปม	140	2.61	
10	ลุยไม่รู้โรย	14	2.61	

1.3 รายการที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

รายการของไทยพีบีเอส ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นควรให้มีการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน ได้แก่รายการข่าว เนื่องจาก ออกข่าวช้าเกินความจำเป็น ไม่เป็นกลาง บิดเบือนความจริง ไม่ทันต่อเหตุการณ์ รองลงมาคือ การ์ตูน ช่วงเวลาการออกอากาศไม่เหมาะสม เวลานั้น ไม่เหมาะสมกับสถานี ดนตรี กวี ศิลป์ การนำเสนอใช้

เวลานานเกินไป น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ ไม่ชวนติดตาม รายการเกมโชว์ ไม่เข้าใจ ดูไม่รู้เรื่อง น่าเบื่อ ไม่มีสาระ เวลาออกอากาศไม่เหมาะสม ซีรีส์ญี่ปุ่น และละคร รายละเอียดและเหตุผล แสดงรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 รายการของไทยพีบีเอสที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นควรให้ปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

10 อันดับแรก

ที่	รายการที่ไม่ชอบดู	ความถี่	ร้อยละ	เหตุผล
1	ข่าว	53	9.06	<ul style="list-style-type: none"> - ออกข่าวช้าเกินความจำเป็น ไม่เป็นกลาง บิดเบือนความจริง ไม่ทันต่อเหตุการณ์ นำเสนอข่าวในพื้นที่น้อยเกินไป การนำเสนอไม่น่าสนใจ รายงานข่าวสั้นและเร็วเกินไป ควรเพิ่มเวลาการออกข่าว ควรเปลี่ยนวิธีการนำเสนอ -ผู้ประกาศข่าวหน้าตาขี้ขัง ทำให้คนดูเครียดตามไม่เป็นกันเอง -ข่าวกีฬาเวลาน้อย รีบเร่ง ข่าวไม่ครอบคลุมไม่เจาะลึก ควรเพิ่มข่าวกีฬาและเสนอสารคดีเกี่ยวกับกีฬา -ข่าวเข้าไม่ค่อยน่าสนใจมากนัก ผู้ประกาศข่าวเข้าพูดติด ๆ ขัด ๆ เป็นสารคดีมากกว่าข่าว เนื้อหาไม่ตรงกับชื่อ -ข่าวการเมืองแอบแฝง ไม่ชอบดู ปวดหัวไม่เข้าใจ -ข่าวต้นชั่วโมงต้องให้มีความสดและทันเวลามากกว่านี้ - ข่าวด่วนควรทำข่าวให้มากขึ้นและทั่วถึง -ข่าวบันเทิงควรนำเสนอข่าวที่ทันสมัย น่าเบื่อ ไร้สาระ ไม่ประเทืองปัญญา -ข่าวในพระราชสำนัก ช่วงเวลาไม่เหมาะสม
2	การ์ตูน	46	7.86	<ul style="list-style-type: none"> -ช่วงเวลาการออกอากาศไม่เหมาะสม เวลาน้อย ไม่เหมาะกับสถานี ทำให้ดูอ่อนลง กลุ่มเป้าหมายน้อย ผู้ชองอื่นไม่ได้ ไม่มีประโยชน์ ไม่สนุก ไม่น่าสนใจ ไร้สาระ

ที่	รายการที่ไม่ชอบดู	ความถี่	ร้อยละ	เหตุผล
3	ดนตรี กวี ศิลป์	37	6.32	-การนำเสนอใช้เวลานานเกินไป น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ ไม่ชวนติดตาม ไม่มีเพลงของวัยรุ่น ไม่มีชีวิตชีวา เข้าใจยาก ไม่แปลกใหม่ โบราณ ไม่เหมาะสมกับกลุ่ม ผู้ชม -สิ่งที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ควรลดเวลาลง ควรมี หลากหลายแนว ควรเน้นดนตรีและศิลปะของไทยเป็น หลัก ควรเปลี่ยนรูปแบบรายการ
4	เกมโชว์	35	5.98	-ไม่เข้าใจ ไม่ชอบ ดูไม่รู้เรื่อง น่าเบื่อ ไม่มีสาระ เวลา ออกอากาศไม่เหมาะสม
5	ซีรีส์ญี่ปุ่น	29	4.96	-ไม่ชอบละครต่างประเทศ น่าจะเป็นละครไทย มากกว่า สู้หนังไทยละครไทยเก่า ๆ ไม่ได้
6	ละคร	24	4.10	-ไม่ค่อยมีประโยชน์ ไม่น่าสนใจ น่าเบื่อ สู้ช่องอื่นไม่ได้ ไม่ชอบดู ดึงไป เนื้อหาดีแต่คาราต้องปรับปรุง
7	เกมโชว์ คุณเลือกเอง	21	3.59	-ไม่มีสาระ ไม่น่าสนใจ สร้างความขัดแย้ง ไม่ชอบ วิธีการรูปแบบการนำเสนอ เข้าใจยาก น่าเบื่อ พิธีกร ไม่น่าสนใจ การดำเนินรายการไม่น่าสนใจ คล้าย เลียนแบบรายการอื่น
8	ศิลปินโมสร	15	2.56	-ซ้ำซ้อน ขาดการมีส่วนร่วม รายการไม่น่าสนใจ ไม่ สนุก ดึงเกินไป ไม่เข้าใจ น่าเบื่อ ผู้ดำเนินรายการไม่ ค่อยเหมาะสม ไม่ดึงดูด
9	ซีรีส์ต่างประเทศ	15	2.56	-ไม่ค่อยมีสาระ ควรเน้นในเรื่องวิถีชีวิตของชุมชน ไม่ เป็นวิถีชีวิตของคนไทย ควรปรับเป็นภาพยนตร์ไทย มี ผลทางด้านวัฒนธรรมไทย
10	ซีรีส์	14	2.39	-ไม่มีสาระ ไม่ชอบดู ไม่สามารถดูได้อย่างต่อเนื่อง

1.4 การเปลี่ยนแปลงของไทยพีบีเอสที่เห็นที่ดีขึ้น

เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ารายการของไทยพีบีเอสมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในหลายด้าน เช่น ด้านข่าว ที่ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 11.36 เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีถัดมาคือด้านรายการ ร้อยละ 12.53 ด้านความรู้ เนื้อหาสาระ ร้อยละ 9.69 และด้านการนำเสนอ ร้อยละ 8.77 ซึ่งรายละเอียดเป็นดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของไทยพีบีเอส 10 อันดับแรก

ที่	ด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (ลำดับที่ 1)	ความถี่	ร้อยละ
1	ข่าว -ภาพรวม:ข่าวทั่วไป ข่าวค่ำ ข่าวต้นชั่วโมง พยากรณ์อากาศ สารคดีข่าว -การนำเสนอ:ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ชัดเจน น่าสนใจ เป็นกลาง ตรงไปตรงมา ยืดหยุ่น มั่นใจ ผู้ประกาศข่าว ผู้สื่อข่าว -เนื้อหา:ดี มีสาระ ถูกต้อง แม่นยำ ตรงประเด็น โปร่งใส เข้มข้น เจาะลึก ชัดเจนตรงประเด็น มีความหลากหลายทั้งข่าว การเมือง กีฬา สังคม แรงงาน ภาคประชาชน และบันเทิง	136 78 70	11.36 6.52 12.53
2	รายการ -รูปแบบดี การผลิตมีคุณภาพ มีความหลากหลาย ทันสมัย แปลกใหม่ เข้มข้น เนื้อหาดีมีสาระ สร้างสรรค์ ชวนติดตาม มีสีสัน มีประโยชน์ไม่เครียด เป็นรายการเพื่อประชาชน	150	12.53
3	ความรู้ เนื้อหาสาระ -ชัดเจน เข้มข้น เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย มีความหลากหลาย มีความรู้ ด้านต่าง ๆ ได้แก่ สารคดี การเมือง ดนตรี เศรษฐกิจ สารคดี การเกษตร บุคคลต่าง ๆ	116	9.69
4	การนำเสนอ -การนำเสนอรายการ ความกล้าในการนำเสนอความจริง รูปแบบการ นำเสนอที่แตกต่าง น่าสนใจ หลากหลาย มีสาระ การใช้ภาษาและการแต่ง กายของพิธีกร	105	8.77
5	การมีส่วนร่วมของประชาชน -ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ผลิตรายการ เป็นนักข่าวพลเมือง ประชาชนหลายสาขาอาชีพได้มาออกรายการ เป็นเวทีสาธารณะ ช่อง ทางการสื่อสาร และเปิดกว้าง	62	5.18
6	การออกอากาศ -สัญญาณชัดเจนขึ้น ภาพ แสง สี ดีขึ้น ชัดเจน คมชัด หน้าจอ ฉากหลัง ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีใหม่ และเป็น 3D	59	4.93
7	ภาพรวม -มีการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และเป็นมืออาชีพ	56	4.68

ที่	ด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (ลำดับที่ 1)	ความถี่	ร้อยละ
8	ความทันสมัย -การสื่อสาร การนำเสนอ เครื่องมือ และข้อมูล	54	4.51
9	ความหลากหลาย -รายการ เนื้อหา การนำเสนอ สารคดี	51	4.26
10	ความรวดเร็ว ทันเหตุการณ์	45	3.76

1.5 ความเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ความนิยมลดลง

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงของสถานีโทรทัศน์พีบีเอส ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าส่งผลทำให้ความนิยมในการรับชมลดลงมากที่สุดได้แก่ รายการด้านบันเทิง ซึ่งไม่ดึงดูด มีซีรี่ส์ต่างประเทศมากไป ไม่พากย์ไทย รองลงมาคือการออกอากาศ ซึ่งสัญญาณไม่ชัดเจน รับสัญญาณทางเสาอากาศไม่ได้ ต้องดูทางช่องดาวเทียม ด้านข่าว มีความเอนเอียง ไม่ตรงประเด็น ล่าช้า ไม่ทันสมัยการณ ด้านรายการเนื้อหาเครียด เข้าใจยาก ไม่เห็นประโยชน์ รูปแบบการนำเสนอรายการไม่น่าสนใจ และด้านการจัดผังรายการ เวลาไม่เหมาะสม มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เป็นต้น รายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ความนิยมในการรับชมไทยพีบีเอส ลดลง 10 อันดับแรก

ที่	ด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (ลำดับที่ 1)	ความถี่	ร้อยละ
1	บันเทิง -ไม่ดึงดูด มีน้อย มีซีรี่ส์ต่างประเทศมากไป ไม่มีรายการวาไรตี้ ภาพยนตร์ ญี่ปุ่น-เกาหลี ไม่พากย์ไทย ดำเนินเรื่องซ้ำ ย้อนยุค	83	19.44
2	การออกอากาศ -สัญญาณ เสียงไม่ชัดเจน รับสัญญาณทางเสาอากาศไม่ได้ ต้องดูทางช่องดาวเทียม	56	13.11
3	ข่าว -เอนเอียง ไม่เป็นกลาง ไม่ตรงประเด็น ล่าช้า ไม่ทันสมัยการณ ข่าวสาระน้อย การเมือง สร้างความแตกแยกในสังคม การนำเสนอข่าวน่าเบื่อ ไม่มีสีสัน ผู้สื่อข่าวภาคสนามน้อย ผู้ประกาศข่าวน้อย ข่าวประชาชนมากเกินไป ข่าวภูมิภาคน้อย	54	12.65

ที่	ด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (ลำดับที่ 1)	ความถี่	ร้อยละ
4	รายการ -เนื้อหาเยอะเข้าใจยาก เครียด ไม่หลากหลาย ไม่เห็นประโยชน์ ไม่มีสารรูปแบบไม่น่าสนใจ บางรายการยืดเยื้อ บางรายการเวลาน้อย ไม่จูงใจ อยู่ดี ๆ รายการสนทนามากเกิน ไม่มี รายการวัยรุ่น เน้นแต่กลุ่มผู้หญิง รายการกีฬาไม่น่าสนใจ	44	10.30
5	การจัดผังรายการ และเวลา -เปลี่ยนบ่อย เวลาไม่เหมาะสม ดึกเกินไป ไม่ตรงกับกลุ่มคนดี	43	10.07
6	ความน่าสนใจ -ไม่มีความน่าสนใจ เครียด ไม่ดึงดูด ไม่มีแรงจูงใจ ไม่มีตารา	26	6.09
7	การนำเสนอ -ไม่น่าสนใจ มีหลายช่องทาง ไม่แปลกใหม่ ไม่ประณีต การใช้ภาษาไม่ดี พิธีกรไม่น่าเชื่อถือ พิธีกรภาคสนามไม่คล่อง ควรมีล่ามภาษามือ	20	4.68
8	การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ -การประชาสัมพันธ์น้อย ยังทำได้ไม่ดี	18	4.22
9	การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ -ไม่เป็นกลาง บิดเบือน ไม่โปร่งใส ไม่กล้าสะท้อนปัญหา ไม่เป็นอิสระจากการเมือง	17	3.98
10	ล่าหลังไม่ทันเหตุการณ์	12	2.81

2. ความเห็นของกลุ่มผู้ชมเข้มข้น และกลุ่มประเด็น

ความเห็นของผู้เข้าประชุมในเวทีการรับฟังที่ได้จัดในแต่ละภูมิภาค และกลุ่มประเด็นต่างๆ โดยรวมมีความชื่นชมต่อการดำเนินงานของไทยพีบีเอสทั้งในด้านรายการ และการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้พยายามปรับปรุงองค์กร และพัฒนาการนำเสนอของสื่อให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ใช้ภาษาอย่างคุ้มค่า รายการของไทยพีบีเอสมีสาระ เป็นประโยชน์และมีคุณค่าแก่ผู้ชมผู้ฟังหลายอย่าง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต มีความแปลกแตกต่างจากช่องอื่น สามารถสร้างการเรียนรู้และแรงบันดาลใจได้ดี เปิดโอกาสให้ผู้ชมผู้ฟังรายการสามารถมีส่วนร่วมกับทางสถานี ซึ่งเป็นความแตกต่างที่พิเศษไปจากสื่อช่องอื่น ในขณะที่ไทยพีบีเอสได้ช่วยหนุนเสริมการพัฒนาพื้นที่ และงานประเด็นเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามจากการสะท้อนของผู้ร่วมเข้าประชุมพบว่า การดำเนินงานของไทยพีบีเอสในปัจจุบันยังมีจุดอ่อนที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขในหลายด้านเช่นกัน ซึ่งจากประมวล วิเคราะห์ในภาพรวม พบว่าส่วนที่ยังมีปัญหา ต้องแก้ไขมีดังนี้

1. การรับสัญญาณในหลายพื้นที่มีปัญหาสัญญาณไม่ได้ และหลายพื้นที่สัญญาณไม่ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับสถานีอื่น ๆ

2. ชื่อสถานียังไม่ติดปากผู้ชม เพราะจำยากเนื่องจาก

1) เป็นภาษาอังกฤษ

2) ชื่อยาว

3) ไม่เป็นตัวเลขเหมือนช่อง 3,5,7,9,11 ทำให้ไม่สะดวกในการแนะนำเพื่อขยายเพื่อนสมาชิก

3. ผู้ชมยังขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของไทยพีบีเอส เนื่องจากขาดวิธีการ และความต่อเนื่องที่มากพอจนทำให้ผู้ชมเข้าใจความหมายและคุณค่าของ “สื่อสาธารณะ”

4. ผู้ชมส่วนใหญ่โดยเฉพาะกลุ่มแม่บ้านยังไม่เลือกชมช่องไทยพีบีเอส เพราะการนำเสนอยังไม่โดนใจ ดูแล้วเครียด ไม่สนุก ผู้ชมส่วนใหญ่จึงเป็นคนชั้นกลาง ผู้มีการศึกษาและกลุ่มเฉพาะ

5. ผู้ดำเนินรายการจำนวนหนึ่งยังขาดเอกลักษณ์ บุคลิกภาพยังไม่โดดเด่น ขาดเสน่ห์ในการดึงดูดผู้ชมให้ติดตาม

6. การประสานงานกับทางสถานีในการนำเสนอเหตุการณ์ยังมีอุปสรรคมาก ถ้าซ้ำเพราะขาดผู้สื่อข่าวในภูมิภาคที่มากพอ รวมทั้งไม่ทราบว่าผู้สื่อข่าวในภูมิภาคมีใครบ้าง และไม่มีข้อมูลที่ติดต่อได้

7. ไทยพีบีเอสยังขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกด้านรายการ ผู้ชมส่วนใหญ่ไม่ทราบผังรายการ และการปรับผังรายการไม่แจ้งล่วงหน้าที่มากพอ

8. ด้านรายการ ยังมีปัญหาหลายด้าน เช่น

8.1 การนำเสนอข่าวยังไม่รวดเร็วมากพอ บางครั้งช้ากว่าช่องอื่นมาก และเนื้อหาที่นำเสนอยังขาดการเจาะรายละเอียดเชิงลึกที่มากพอ

8.2 บางครั้งรายการยังขาดความน่าเชื่อถือ เพราะยังพบว่ามีการนำเสนอข้อมูลไม่ถูกต้อง เช่น ชื่อสถานที่ต่าง ๆ

8.3 การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้ชมผู้ฟังรายการยังมีน้อย รูปแบบการนำเสนอในรายการยังไม่น่าสนใจ

8.4 รายการเกี่ยวกับครอบครัวน้อย ช่วงเวลาออกอากาศไม่อยู่ในช่วงที่สมาชิกในครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน

8.5 การพัฒนาประชาธิปไตย และสิทธิชุมชน เนื้อหาการนำเสนอยังมีน้อย และขาดรายการที่นำเสนอเนื้อหาด้านกฎหมายสิทธิชุมชน

8.6 ยังขาดการแนะนำ ให้ความรู้ ทักษะการประเมินคุณภาพสื่อ และการแนะนำต่าง ๆ เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อให้แก่ประชาชน

8.7 การนำเสนอข้อมูลจากพื้นที่ ประเด็น ยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุม และขาดการติดตามผลของการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง

8.8 การยกระดับปัญหาของพื้นที่/ประเด็นสู่การนำเสนอผ่านสื่อสาธารณะ ยังไม่มีความชัดเจนในการยกระดับปัญหาในพื้นที่สู่สาธารณะ

จ. ข้อเสนอแนะจากการรับฟัง

จากรายงานการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ 3,537 ชุด ผู้ชมผู้ฟังรายการได้ให้ข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์

ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะว่า ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางขึ้น โดย

1.1 เปิดเวทียุติข้อคิดเห็นต่อสื่อสาธารณะทั่วประเทศ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น เพื่อให้ประชาชนรู้จักสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จัดเวทีสัญจรรับฟังความคิดเห็น ให้ประชาชนทราบวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส การเป็นสื่อสาธารณะ

1.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่ให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น เอกสาร เพื่อนสื่อสาธารณะ จัดทำหนังสือพิมพ์ Thai PBS ตั้งกลุ่มไทยพีบีเอส ทุกจังหวัดแล้วประชาสัมพันธ์ให้คนดูมากขึ้น

2. การออกอากาศ

2.1 ควรมีการปรับปรุงความชัดเจนในการรับสัญญาณของทางสถานีโดยใช้เสาอากาศ เช่นในจังหวัด ระนอง กระบี่ หนองบัวลำภู เป็นต้น

2.2 เพิ่มสถานีวิทยุท้องถิ่นให้แก่ชุมชนเพื่อให้ประชาชนที่ไม่สามารถรับชมทีวี ให้ได้รับฟังวิทยุแทน

3. ผังรายการ

3.1 รายการโรงเตี๊ยมชีวิตควรรีให้อยู่ดีกว่าเดิม และควรเอารายการเวทีสาธารณะ และตอบโจทย์มาไว้หลังข่าวค่ำ เพราะคนวัยทำงานสามารถดูได้ ไม่ตึกไป

3.2 ควรเพิ่มรายการที่ส่งเสริมและให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพและป้องกันดูแลสุขภาพในช่วงบ่ายและช่วงเย็น

3.3 ไม่ควรเปลี่ยนผังรายการบ่อยๆ เพราะเปิดดูตามเวลาเดิมแล้วไม่มีรายการ ก็จะหมดความสนใจไปดูสถานีอื่นแทน

3.4 ควรจัดผังรายการโดยพิจารณาถึงวัยของผู้ชม เช่นวัยนักศึกษา วัยทำงาน วัยเกษียณ

3.5 ควรปรับเปลี่ยนเวลาการออกอากาศบางรายการเช่น คู่กับแพะ เปิดปม ชีวิตจริงยิ่งกว่าละคร

3.6 ควรปรับเปลี่ยนเวลาออกอากาศรายการที่น่าสนใจมาเป็นช่วงเช้า กลางวัน และเย็นซึ่งเป็นเวลาที่ผู้ชมจำนวนมาก

3.7 ช่วงเวลา 07.00 - 9.30 น. (เสาร์อาทิตย์) ควรเพิ่มการ์ตูนสร้างสรรค์เฉพาะเด็กให้มากขึ้น

3.8 ควรมีการฉายซ้ำบางรายการหลายรอบเพื่อให้เข้าถึงประชาชนหลายกลุ่ม

3.9 ควรมีชื่อรายการและวันเวลาออกอากาศที่มุมจอด้านล่างบ่อยๆ

3.10 ขยายเวลาการออกอากาศข่าว รายการที่นี้ไทยพีบีเอส ช่วงข่าวของชุมชน ข่าวพลเมือง เวทีสาธารณะ รายการคู่กับแพะ

3.11 รายการมีสาระอยู่ดีเกินเกินไป ช่วงเวลานำเสนอสารคดีดีเกินเกินไป ควรปรับปรุง

3.12 รายการเด็กไม่ควรมีเข้าเกินไป เด็กตื่นไม่ทัน ควรพิจารณาเวลาออกอากาศให้เหมาะสม

4.ด้านรายการ

4.1 ผู้ดำเนินรายการ: ควรมีการปรับปรุง ให้มีลูกล่อลูกชน เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมอยากดู ควรใช้ดารารที่มีความน่าสนใจมากเป็นพิธีกร เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมสนใจ

4.2 เนื้อหาสาระ : ควรเพิ่มเนื้อหาสาระในบางรายการ ควรเพิ่มรายการกีฬา รายการธรรมะ การคิดค้นทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีโลกอนาคต สารคดีที่เกี่ยวกับอวกาศ รายการเกี่ยวกับสุขภาพ รายการบันเทิง รายการท่องเที่ยว รายการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ รายการที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน รายการเกี่ยวกับสิทธิของชุมชน ป่าไม้ เยาวชน ยาเสพติด รายการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านการโรงแรม เช่น ภาษาอังกฤษ สปาวนวด ที่สามารถไปสอบกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับการทำงานได้ รายการเกี่ยวกับเรื่องราวของวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีชนเผ่าโบราณ รายการส่งเสริมด้านอาชีพเพื่อคนด้อยโอกาสทางการศึกษา ผู้พิการ รายการเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงาน ผลิตรายการเกี่ยวกับวิถีประชาชนอย่างแท้จริง รายการเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี ชุมชน เพื่อให้มีความภูมิใจและเป็นโอกาสที่จะมีอาชีพ เนื้อหาเกี่ยวกับความสามัคคี เพิ่มรายการตอบปัญหาชีวิต วิทยากรเช่น หมอประเวศ วะสี ว.วชิรเมธี พระไพศาล วิสาโล อานันท์ ปันยารชุน ควรมีรายการรอมฏอนสัมพันธ์ในช่วงเดือนรอมฏอน ควรมีสารคดีเกี่ยวกับแม่น้ำโขงมากขึ้นโดยเฉพาะด้านวิถีชีวิตชุมชน การสร้างเขื่อนกั้นลำน้ำโขง เป็นต้น

4.3 รูปแบบรายการโดยรวม: ควรจัดสรรรายการให้มีความน่าสนใจ ให้นำติดตาม แปลกใหม่ เพิ่มสีสัน และปรับเปลี่ยนตามกระแส น่าจะมีรายการที่สนุกแล้วแฝงไปด้วยความรู้จะทำให้ดูน่าติดตามขึ้น รายการแต่ละรายการควรขึ้นหมายเลขติดต่อเพื่อให้ผู้ชมที่สนใจสามารถติดต่อสอบถามได้ภายหลัง และการรับ SMS เพื่อนำข้อเสนอมาปรับปรุง ควรคิดรูปแบบรายการที่โดนใจเพื่อต่อสู้กับละครช่องอื่น ๆ ควรส่งเสริมรายการบันเทิง เช่น ละคร ภาพยนตร์ เพลง ของค่ายต่าง ๆ และควรมีการขึ้น subtitle ภาษาพื้นถิ่น เช่น ภาษายาวี เป็นต้น

4.4 อื่นๆ : รายการผู้โรคควรรักษาเสนอภูมิปัญญาทางการแพทย์แผนไทย เช่น ปรมาจารย์ชาวบ้านด้านการรักษาโรค หมอพื้นบ้าน พืชสมุนไพรที่ได้รับการรับรองแล้ว ควรมีกิจกรรมส่งเสริมให้มีการดูรายการ เช่น การตอบคำถามติดตามรายการ

5.ด้านข่าว

5.1 การนำเสนอ: การนำเสนอข่าวไม่มีสีสันดูแล้วเครียด อยากให้เสนอข่าวตามความเป็นจริง ตรงไปตรงมา เป็นกลาง ชัดเจน ถูกต้อง ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ใช้รถโมบายเคลื่อนที่เพื่อทันต่อเหตุการณ์ ขจัดความเหลื่อมล้ำของสังคม ไม่ต้องเกรงกลัวผู้มีอำนาจเหนือกฎหมายต้องนำเสนอความจริง อยากให้เข้าตรวจสอบในพื้นที่เหมือนกับข่าว 3 มิติ และกล้าชนกับผู้มีอิทธิพลได้ การนำเสนอข่าวไม่ควรจุดประเด็นให้เกิดความแตกแยกในสังคม ควรหลีกเลี่ยงในการนำเสนอข่าวที่เป็นพฤติกรรมแห่งความรุนแรงโหดร้าย ไม่ว่าจะป็นวีดีโอข่าว หรือภาพข่าว

5.2 เนื้อหา :ควรทำข่าวในชุมชน ดีแก่เรื่องยาเสพติด ปัญหาสังคมโดยรวม เช่น ความรุนแรงในสังคม ข่าวยาเสพติด ขโมย อาชญากรรม และความไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ออกข่าวเกี่ยวกับ ความ

เด็กร้อนของชุมชน ปัญหาชาวบ้านตามพื้นที่ คอยเป็นตัวแทนชาวบ้าน ชูดค้นความไม่ยุติธรรมที่ชาวบ้านถูกเอารัดเอาเปรียบ เพื่อเป็นแรงกระตุ้นภาครัฐ สะท้อนความต้องการของชุมชน ควรมีการติดตามเชิงลึกในประเด็นของการทำข่าวบุคคลต้นแบบ ชุมชนต้นแบบ เพิ่มการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านไอที ข้อมูลวิชาการเพื่อการศึกษา คุณธรรมและจริยธรรม ปลอดภัยการเมือง ควรนำเสนอข่าวเชิงลึกเพิ่มมากขึ้น

5.3 ผู้ประกาศข่าวและพิธีกร: ควรระวังการใช้ภาษาของผู้ประกาศข่าว ปรับท่าทีของพิธีกรบางท่าน เช่นรายการตอบจดหมาย รายการการเมือง บางครั้งก็รุกผู้ร่วมรายการมาก บางท่านทำหน้าที่ตาสีเรียวเกินไป นักข่าวควรเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อส่วนรวม ไม่มีนายทุนหรือนักการเมืองอยู่เบื้องหลัง รับผู้สื่อข่าวยุคใหม่ ผู้สื่อข่าวอาสาและรับข่าวจากเครือข่ายหาข่าวเหมาะสมเป็นที่น่าสนใจ นักข่าวบางคนไม่เป็นกลาง

6. เด็กและเยาวชน

6.1 ควรมีการ์ตูนที่สอดแทรกสาระความรู้ เช่น เพิ่มการ์ตูนไทยเกี่ยวกับภัยร้ายของยาเสพติด มีสารคดีสัตว์ต่างๆ ควรมีรายการสำหรับเด็ก 3-7 ปี ในช่วงเสาร์-อาทิตย์ เช่น ฌอนแกะจอมซ่า และรายการสำหรับเด็ก 5-7 ปี เกี่ยวกับการเรียนการสอนของเด็ก ควรเสนอรายการเด็กที่พร้อมให้ความรู้และได้ร่วมเรียนรู้ในรายการเช่นขนมไทยอะไรเอ่ย หม้อข้าวหม้อแกง และเด็กๆได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

6.2 ควรเสนอรายการเนื้อหารายการที่สร้างสรรค์สังคมสำหรับเด็ก เยาวชน ครอบครัว และวัยรุ่นมากขึ้น การที่จะพัฒนาคนต้องเริ่มจากครอบครัว ดังนั้นจึงควรมีรายการที่สร้างจิตสำนึก ปลูกจิตสำนึกให้เด็กเยอะๆ

7. การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

7.1 ควรจัดตั้งศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และจัดเวทีประชาคมชาวบ้าน หาข่าวจากชุมชน ทำความเข้าใจกับชุมชน และขยายโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

7.2 ควรจัดตั้งศูนย์ประจำพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล ประสานงาน ติดตาม ประเมินผลแก่นำอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

7.3 ไทยพีบีเอสควรเข้าถึงประชาชนและชุมชนอย่างต่อเนื่องและอย่างสม่ำเสมอและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกระดับและทุกชนชั้นทุกเพศทุกวัย

7.4 ไทยพีบีเอสควรทำงานกับชุมชนมากขึ้นและทั่วถึงกว่านี้ จัดกิจกรรมลงพื้นที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม

7.5 ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการ

8. สมาชิกผู้ชมผู้ฟัง

8.1 ควรส่งเอกสารหรือผังรายการให้กับสมาชิกสภาผู้ชมผู้ฟัง

8.2 ควรมีรายการสื่อสารระหว่างสภาผู้ชมผู้ฟังรายการกับผู้ชมเช่น สภาผู้ชมพบประชาชน

8.3 วารสารที่จัดส่งให้สมาชิกควรส่งให้ทันเหตุการณ์เป็นประจำทุกเดือน ที่ผ่านมามีล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์

8.4 การสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้ชมและผู้ฟังรายการ ควรจะเป็นการประกาศและเปิดโอกาสให้คนได้
รับรู้และสามารถเข้าร่วมเป็นตัวแทน และเป็นเวทีเปิด

8.5 สภาผู้ชมและผู้ฟังควรนำเสนออุปสรรคความสำเร็จในการผลักดันความเห็นจากผู้ชมและ
เครือข่ายปัญหา

9. อื่น ๆ

9.1 ควรยกระดับเป็นที่สร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของระบอบ
ประชาธิปไตย ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีไทยอย่างแท้จริง

9.2 ควรพยายามเข้าถึงภาคประชาชนให้มากที่สุด เป็นที่วิีของประชาชน มีความจริงใจกับประชาชน
ทุกภาคส่วน นำปัญหาจากพื้นที่และประชาชนเดือดร้อนมาแก้ไข

9.3 ควรรักษาความยุติธรรม เป็นกลาง ไม่ถูกครอบงำจากองค์กรใดองค์กรหนึ่ง อำรงค์บรรยาบรรณ
ของสื่อมวลชน รักษาคุณภาพ รักษามาตรฐาน รักษาความดีงาม โดยมีจุดยืนชัดเจนเป็นของตัวเอง

9.4 ควรรับเงินจากการโฆษณาของรัฐ/รัฐวิสาหกิจบ้างเพื่อมีรายได้มาปรับปรุงองค์การ

9.5 ควรเปลี่ยนชื่อสถานีเพื่อสะท้อนความเป็นไทย ไม่ควรใช้ชื่อไทยพีบีเอสที่เป็นภาษาอังกฤษ ชื่อ
เดิมดีอยู่แล้ว

9.6 ควรมีการพัฒนาจภูมิภาคให้ครบทุกภาค และให้จภูมิภาคสามารถรับชมได้ทั่วประเทศ พร้อม
เพิ่มเวลาจภูมิภาค

จ. ความเห็นจากที่ประชุมสมัชชาผู้ชมผู้ฟังรายการระดับชาติ

สภาผู้ชมผู้ฟังรายการไทยพีบีเอส ได้จัดสมัชชาผู้ชมผู้ฟังรายการระดับชาติขึ้น ในระหว่างวันที่ 25-
26 กุมภาพันธ์ 2555 ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งที่ประชุมได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาความเห็นที่ยังไม่ลงตัว และ
เพิ่มเติมความชัดเจนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การพัฒนาผังรายการของไทยพีบีเอส

ในส่วนของผังรายการนั้น พบว่าความเห็นของผู้ฟังผู้ชมรายการของไทยพีบีเอสจากเวทีต่างๆบาง
ประเด็นยังไม่สามารถสรุปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายได้ เนื่องจากความเห็นยังไม่ลงตัวในลักษณะ ดังนี้

1. ความเห็นขัดแย้งกัน ประกอบด้วย

1.1 การปรับผังรายการ บางคนเสนอให้ทำการปรับผังรายการบ่อย ๆ ในขณะที่รายงานเสนอว่าไม่
ควรปรับผังรายการบ่อย ๆ เพราะทำให้ไม่สามารถจำผังรายการได้

1.2 การนำเสนอภาพยนตร์ต่างประเทศ ผู้ชมบางส่วนให้การตอบรับเพราะเห็นว่าเนื้อหาดีมีประโยชน์
ในขณะที่ผู้ชมจากบางเวทีเสนอว่าไม่ควรนำเสนอภาพยนตร์ต่างประเทศ ควรนำเสนอภาพยนตร์ไทย

1.3 การถ่ายทอดรายการมวย การสำรวจยังมีความเห็นที่แตกต่างกันระหว่างการสนับสนุนให้มีการ
ถ่ายทอด ในขณะที่บางส่วนไม่สนับสนุนเพราะเห็นว่าเป็นรายการที่มีความรุนแรง

1.4 การฉายซ้ำ (Replay) บางส่วนเห็นด้วยเพราะจะได้ชมย้อนหลังได้ ในขณะที่บางส่วนไม่เห็นด้วย (เพราะได้ชมแล้ว ไม่ต้องการชมซ้ำ)

1.5 รายการบางรายการเสนอให้ตัดออก แต่ผู้ชมที่ชื่นชอบเสนอให้คงไว้

2. ความต้องการช่วงเวลาในผังรายการ

2.1 กลุ่มเดียวกันต้องการเวลาต่างกัน เช่น รายการเด็กไม่ควรเป็นช่วงเช้าเกินไป เพราะเด็กตื่นๆ ไม่ทัน ในขณะที่บางส่วนเห็นว่า เวลาเหมาะสมแล้ว

2.2 ต่างกลุ่มกันแต่ต้องการเวลาที่ซ้ำซ้อนกัน เนื่องจาก แต่ละกลุ่มต้องการให้นำเสนอรายการที่ชื่นชอบ หรือรายการของกลุ่มตนเองในเวลาเดียวกัน

สมัชชาสภาผู้ชมผู้ฟังรายการได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นร่วมกัน ดังนี้

1. การปรับผังรายการควรมีระยะเวลาที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ชมและผู้ฟังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและพิจารณาการปรับผังรายการ โดยที่ประชุมเสนอให้มีการพิจารณาปรับผังรายการโดยใช้การวิจัยหรือการทำประชาพิจารณ์จากภาคประชาชนก่อน ตลอดจนมีการชี้แจงสัดส่วนผังรายการตามเวลา และแนวทางการปรับผังรายการให้ผู้ชมและผู้ฟังรายการเข้าใจ

2. สนับสนุนให้มีการฉายซ้ำรายการที่มีประโยชน์ ในเวลาที่เหมาะสม โดยที่ประชุมเสนอให้มีการฉายซ้ำได้ไม่เกินสองรอบ และเสนอให้ไม่ควรฉายซ้ำในช่วงเวลากลางวัน ทั้งนี้การฉายซ้ำบางรายการขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่มีความเหมาะสม ตลอดจนมีการพัฒนาและเพิ่มช่องทางการเข้าถึงเทปบันทึกรายการที่หลากหลาย และสะดวกในการเข้าถึง โดยที่ประชุมมองว่าหากมีการฉายซ้ำมากๆ อาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นของสถานี

3. สนับสนุนให้มีภาพยนตร์ทั้งไทยและต่างประเทศ และการจัดหาละคร ภาพยนตร์ในภูมิภาคอาเซียนมานำเสนอ เพื่อสร้างการเรียนรู้พร้อมความบันเทิง เพื่อเตรียมพร้อมต่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยพิจารณาสาระประโยชน์ของเนื้อหารายการเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันขอให้เร่งพัฒนาและยกระดับคุณภาพการผลิตรายการภาพยนตร์ของไทยพีบีเอส ให้มีความน่าสนใจและมีสารประโยชน์ทัดเทียมรายการจากต่างประเทศ

4. พัฒนารายการข่าวให้มีความเจาะลึก โดดเด่น น่าเชื่อถือ ทันต่อเหตุการณ์ สามารถถ่ายทอดสดสถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที ในกรณีที่อาจก่อให้เกิดความสับสนและตื่นตระหนกของสาธารณะ จะต้องมีการตรวจสอบแหล่งข่าวและความน่าเชื่อถือ ตลอดจนติดตามผลของข่าวที่นำเสนออย่างต่อเนื่อง

5. เพิ่มการผลิตและจัดผังรายการที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา วิถีท้องถิ่น ศิลธรรม กีฬาเชิงวัฒนธรรม เพื่อดำรงรักษาและเสริมสร้างความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และความเป็นไทย

6. เพิ่มสัดส่วนรายการหรือสอดแทรกเนื้อหา คติสอนใจที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีทักษะในด้านต่างๆ อาทิ การคิด มีจิตอาสา มีระเบียบวินัย มีความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตย การเท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม สิทธิและเสรีภาพ เป็นต้น

7. เพิ่มพื้นที่ให้กลุ่มต่างๆ ในสังคมตาม พ.ร.บ.องค์การฯ อาทิ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในรายการ และส่งเสริมให้กลุ่มต่างๆ เหล่านี้ได้มีการผลิตรายการด้วยตนเองมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าในตนเอง การตระหนักถึงการมีส่วนร่วม และการเปิดโอกาสในการเข้าถึงสื่อให้มากขึ้น เช่น ขาดพื้นที่สำหรับกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ฯลฯ

8. ให้รูปแบบรายการต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลาควรมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มเด็ก กลุ่มแรงงานนอกระบบ เป็นต้น โดยการสำรวจว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะนำมาฉายให้กลุ่มเป้าหมายชมควรเป็นช่วงเวลาใด และเสนอให้นำละครดีๆ เช่น ขุนรองปลัดชู ขนมหไทยอะไรเอ่ย ฯลฯ ให้กลับมาฉายในช่วงเวลาสองทุ่ม

9. ให้มีการศึกษาวิจัยที่หลากหลาย เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ชมและผู้ฟังรายการ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการปรับผังรายการหรือการเปลี่ยนแปลงรายการ

2.การพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟัง

จากการสำรวจผู้ชมผู้ฟังรายการ เห็นว่าไทยพีบีเอสสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้แล้วในระดับหนึ่ง อันเนื่องจากรายการของไทยพีบีเอสมีสาระ เป็นประโยชน์ และมีคุณค่าแก่ผู้ชมผู้ฟังหลายอย่าง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ผู้ชมผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มสังคมที่หลากหลาย ตลอดจนมีความโดดเด่นในการสร้างการเรียนรู้ เสริมสติปัญญา พัฒนาประชาชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ชุมชน

อย่างไรก็ตามจากการสำรวจ พบว่าผู้ชมผู้ฟังจำนวนหนึ่งได้สะท้อนปัญหาด้านการมีส่วนร่วม และการยกระดับคุณภาพผู้ชมผู้ฟังในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ไทยพีบีเอสยังสื่อสารตนเองได้ชัดว่าเป็น “สื่อสาธารณะ” และรูปแบบการให้ความรู้ในรายการเปิดบ้านไทยพีบีเอสไม่น่าสนใจ
2. ยังไม่สามารถใช้บทบาทของแกนประสานเพื่อนสื่อสาธารณะ และสมาชิกสภาผู้ชมผู้ฟังในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของไทยพีบีเอสให้เต็มศักยภาพ
3. ขาดการให้ความรู้ ทักษะในการพัฒนาศักยภาพผู้ชมผู้ฟังในการเป็นผู้ชมที่มีคุณภาพ
4. ผู้ชมผู้ฟังส่วนใหญ่ขาดการรับรู้ด้านช่องทางการติดต่อ ประสานงานกับไทยพีบีเอส
5. ไทยพีบีเอสยังขาดการเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายทางสังคมอื่นๆ ในการสร้างพลังการเปลี่ยนแปลงสังคม เพื่อการบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่มีประสิทธิภาพ

จากปัญหาดังกล่าวที่ประชุมสมัชชาสภาผู้ฟังรายการระดับชาติได้เสนอแนวทางในการพัฒนา ศักยภาพ และยกระดับการมีส่วนร่วมผู้ชมผู้ฟังรายการ ดังนี้

ก. การพัฒนาทางตรง

1. จัดเวทีระดับตำบล หมู่บ้านมากขึ้น เน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นชาวบ้านจริง ๆ เพื่อขยายเครือข่าย เพื่อนสื่อสาธารณะให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยสร้างความเข้าใจในบทบาทของสื่อสาธารณะ และใช้เวทีในการเรียนรู้ประเด็นปัญหาของชุมชน

2. จัดการฝึกอบรม พัฒนาศักยภาพผู้สื่อข่าวท้องถิ่น-พลเมือง/ผู้ดำเนินรายการ/การวิเคราะห์ข่าว และสถานการณ์/ผู้ประกาศข่าว/การจัดประชุมสาธารณะ/การสรุปประเด็น/การรู้เท่าทันสื่อ และความรู้เรื่องพระราชบัญญัติองค์การแพร่ภาพและกระจายเสียงสาธารณะแห่งประเทศไทย

ข. การพัฒนาทางอ้อม

1. การผลิตเนื้อหาที่ตอบโจทย์ทุกเพศทุกวัย รายการสาระต้องทำให้แต่ละวัยเข้าใจง่ายและลึกซึ้ง สามารถประยุกต์ใช้ได้จริง เช่น รายการช่วงน้ำท่วม รายการผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสโดยเปิดโอกาสให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการมากขึ้น รายการดูแลสุขภาพตนเอง รายการสำหรับวัยรุ่น เป็นต้น

2. รายการของไทยพีบีเอสต้องให้สติ ทำให้ผู้รับสื่อเท่าทันตนเอง เท่าทันการนำเสนอของสื่อกระแสหลัก/สื่อที่ดีต้องวิเคราะห์ 2 ทาง คือทางโลกและธรรม ทางโลก: มีข้อมูลทางวิชาการประกอบ มีการประมวลผลอย่างรวดเร็ว นำเสนอให้ทันสถานการณ์ มีปราชญ์ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมาร่วมวิเคราะห์เหตุการณ์ ประกอบ ทางธรรม: เมื่อนำหน้าหลักธรรมแต่ละศาสนามาเลือกนำเสนอเพื่อให้สติกับประชาชน เมื่อเกิด สถานการณ์วิกฤติต่าง ๆ

ค. การพัฒนาการมีส่วนร่วม

1. เปิดโอกาสให้ชุมชน ประชาชนในแต่ละท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตรายการมากขึ้น เช่น การทำละครของแต่ละท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรักและหวงแหนที่วีสาธารณะ

2. ออกแบบกลไกการสื่อสารสองทางกับผู้ชม ผู้ฟัง ในการให้คำตอบกับกลุ่มผู้ชม ผู้ฟังอย่างชัดเจน ต้องทำให้ประชาชนเข้าใจกระบวนการร้องเรียนและช่องทางการร้องเรียน โดยการให้ความรู้ สร้างคู่มือ เครื่องมือเป็นกลไกในการสอน และต้องพัฒนาประชาสัมพันธ์ด้วย

3. จัดทำศูนย์ข้อมูลโดยพีบีเอสระดับภูมิภาค และเพิ่มบทบาทศูนย์ไทยพีบีเอสในภูมิภาค เพื่อสร้าง การมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนในแต่ละพื้นที่ให้เข้มข้นมากขึ้น

3. การพัฒนาสังคมคุณภาพคุณธรรม

การขับเคลื่อนสังคมคุณธรรมเกิดจากผลการดำเนินงานใน 2 ลักษณะ คือ

1. ความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ของไทยพีบีเอสตามที่กำหนดไว้และนำเสนอผ่านรายการ ต่าง ๆ ของไทยพีบีเอส

2. ความสามารถในการดำเนินงานอื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อสารผ่านจอร์รายการของไทยพีบีเอส

การสำรวจพบความคิดเห็นของประชาชนเห็นว่าไทยพีบีเอสสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
แล้วในหลายด้าน เช่น

1. ส่งเสริมการรับรู้ และการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของประชาชนในการสร้างสังคมประชาธิปไตยที่
เป็นธรรม

2. ความกล้าหาญในการรายงานข่าวสาร และเสนอประเด็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

3. การเป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ เสริมสร้างสติปัญญาและสุขภาพแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่าให้
เป็นพลเมืองคุณภาพ

4. การสร้างแรงบันดาลใจ จินตนาการ และการยกระดับความอ่อนโยนทางจิตใจของบุคคลและ
สังคม

5. การส่งเสริมเอกลักษณ์ สะท้อนความหลากหลาย และการสร้างความสมานฉันท์ในสังคม

6. การเปิดพื้นที่ให้แก่กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเฉพาะต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

7. การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในระดับชุมชนและระดับชาติ

8. การสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลและชุมชน

ที่ประชุมสมัชชาผู้ชมผู้ฟังรายการระดับชาติเห็นพ้องกับความเห็นที่ได้นำเสนอ แต่ที่ประชุมยังเห็นว่า
ไทยพีบีเอสยังไม่ได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ขององค์กรในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมคุณภาพและคุณธรรม
อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะบทบาทนอกเหนือจากการเสนอผ่านรายการ(บทบาทนอกจอ) พร้อมได้มีข้อเสนอ
เพิ่มเติม ดังนี้

1. ปรับทิศทางการทำงาน ปรับบทบาทจาก"การสื่อสาร เป็นสื่อกลาง" เพื่อสร้างสังคมที่มีคุณภาพ
และคุณธรรม

2. เพิ่มความสามารถของเพื่อนสื่อสารสาธารณะ นักข่าว และคนทำงานในพื้นที่ โดย

2.1 เพิ่มศักยภาพของนักข่าวพลเมืองให้เป็นนักสื่อสารด้วยตนเอง เพื่อยกระดับ และมีการ
แลกเปลี่ยนข้อมูล เรียนรู้สถานการณ์ เรื่องราวในแต่ละพื้นที่ ที่มีประเด็นคล้ายคลึงกันอย่างต่อเนื่อง

2.2 การใช้ต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการทำงานที่ผ่านมา ทำแผนที่เครือข่าย (mapping) เช่น กลุ่มนักข่าว
พลเมือง สมาชิกสภาฯ ให้มีการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

2.3 สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับประชาชน โดยการจัดเวทีต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อสร้างและขยาย
กระบวนการมีส่วนร่วมให้กว้างขวาง

3. พัฒนากลไกการทำงาน เพื่อหนุนเสริมการพัฒนาสังคมคุณภาพและคุณธรรม โดย

3.1 จัดกลไกการทำงานในระดับภูมิภาค และท้องถิ่น ให้มีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมร้อย
เครือข่ายทางสังคมในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาสังคม

3.2 จัดตั้งกองทุนเพื่อนสื่อสารสาธารณะ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของ และเป็นอิสระ สามารถเข้าไป
ติดตามตรวจสอบได้อย่างแท้จริง

4. ยกกระดับไทยพีบีเอสสู่การเป็นสถาบันทางสังคม เรื่องสื่อสาธารณะ ในการสร้างการเรียนรู้ การเท่าทันสื่อ ทำให้ประชาชนฉลาดขึ้น โดยการใช้ฐานของสถาบันทางสังคมที่มีอยู่แล้ว ให้เป็นประโยชน์ เช่น เข้าสู่โรงเรียน ปรชาญชาวบ้าน ในการสร้างความเข้าใจเรื่องสื่อสาธารณะ

4. การตอบสนองต่อการพัฒนาพื้นที่และภูมิภาค

เสียงสะท้อนจากการรับฟังความเห็นในเวทีพื้นที่ที่ตอบทาบทมของไทยพีบีเอสในการตอบสนองการพัฒนาภูมิภาค พบสิ่งดี ๆ หลายประการ เช่น

1. การรายงาน การนำเสนอข้อมูลจากพื้นที่หรือประเด็น มีการเจาะลึก น่าสนใจ ให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง มีการเชื่อมโยงกับนักวิชาการที่น่าเชื่อถือ

2. มีความชัดเจนในการยกระดับของปัญหาในพื้นที่เพื่อเปิดโอกาสในการนำเสนอเรื่องราวสู่สาธารณะ

3. การเปิดโอกาสให้พื้นที่/ประเด็นใช้เวลาในการสื่อสารสาธารณะ โดยเฉพาะนักข่าวพลเมือง ทำได้ดีระดับหนึ่ง แต่มีข้อจำกัดในทรัพยากรและศักยภาพ

4. มีความชัดเจนในการยกระดับปัญหาของพื้นที่ ประเด็นสู่การนำเสนอผ่านสื่อสาธารณะ

5. การเปิดโอกาสให้พื้นที่ ประเด็นใช้เวลาในการสื่อสารสาธารณะ โดยเฉพาะนักข่าวพลเมือง ทำได้ดีระดับหนึ่ง แต่มีข้อจำกัดในทรัพยากรและศักยภาพ

6. มีนักข่าวพลเมืองที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมในหลายพื้นที่ได้สะท้อนปัญหา ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความไม่สะดวกในการติดต่อกับผู้สื่อข่าวในภูมิภาคและกับไทยพีบีเอสในส่วนกลาง เนื่องจาก การประชาสัมพันธ์ช่องทางในการติดต่อกับไทยพีบีเอส สำหรับประชาชนทั่วไปยังไม่มีประสิทธิภาพพอ และช่องทางที่มีอยู่ยังไม่สะดวกต่อการเข้าถึงของผู้ชมส่วนใหญ่

2. การพัฒนาสถานีย่อยยังไม่เป็นรูปธรรม การจัดทำรายการที่เหมาะสม และการใกล้ชิดกับผู้ชมผู้ฟังในพื้นที่ และกลุ่มประเด็นยังไม่ประสบความสำเร็จในการนำเสนอเรื่องราวจากพื้นที่มากนัก

3. ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นน้อยกว่านักวิชาการหรือข้าราชการที่มาร่วมรายการ

4. ระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างของเครือข่ายเพื่อนทีวีไทยกับผู้สื่อข่าวในภูมิภาค และไทยพีบีเอส ยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอ ขาดฐานข้อมูลเครือข่ายที่สมบูรณ์

5. รายงานข่าว การนำเสนอข้อมูลจากพื้นที่ และกลุ่มประเด็น ยังไม่สามารถยกระดับเป็นปัญหาของสาธารณะได้

6. ฝ่ายบริหารยังให้ความสำคัญกับบทบาทและการดำรงอยู่ของเพื่อนสื่อสาธารณะ และสภาผู้ชมผู้ฟังรายการไม่มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอจากเวทีภูมิภาค

1. ออกระเบียบว่าด้วยการหนุนเสริมพัฒนาพื้นที่ ภูมิภาค และประเด็นเพื่อให้งานการพัฒนามาให้เป็นสังคมคุณภาพและคุณธรรมเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง
2. มีกระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรภายในกับชุมชนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง
3. มีสภาเครือข่ายผู้ชมผู้ฟัง สภาผู้ผลิตรายการ สภานักข่าวพลเมือง สภาแพะ สภาอื่น ๆ ที่สามารถเป็นพื้นที่ให้รายการต่าง ๆ ได้เนื้อหาของรายการที่ถูกต้อง
4. ให้มีช่องทางการติดต่อสะดวกรวดเร็ว มีช่องทางการนำเสนอข่าวจากชาวบ้านที่หลากหลายและแน่นอน ไม่ครอบงำ และมีระบบการติดต่อสื่อสารประสานเชื่อมโยงระหว่างของเครือข่ายเพื่อนที่วีไทยกับผู้ใช้ข่าวในภูมิภาค และไทยพีบีเอส
5. ควรมีพิธีกร หรือ Presenter ให้ข้อมูลช่องทางในการติดต่อ สื่อสารหรือส่งข่าวกับไทยพีบีเอส
6. จัดตั้งศูนย์ข่าวภูมิภาคขึ้น โดยมี “อาสาสมัครนักข่าวชุมชน” หรือขยายจำนวนนักข่าวพลเมือง
7. ช่วยยกระดับปัญหาของพื้นที่ และกลุ่มประเด็นประเด็น เป็นปัญหาสาธารณะ
8. ยกกระดับศูนย์ข่าวภูมิภาค ให้สามารถดูแลตัวเองได้ โดยมีนโยบายที่สอดคล้องกับส่วนกลาง มีการทำงานข่าวที่รวดเร็วฉับไว รู้เรื่องพื้นที่เป็นอย่างดี
9. ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะ (ภูมิภาค) ในการประสานการเชื่อมโยงของแกนพื้นที่ แกนเชิงประเด็นระดับชาวบ้านควรมีแกนประสานไปถึงระดับตำบล มีศูนย์ข่าวท้องถิ่นเฉพาะหมู่บ้าน-ตำบล
10. จัดรายการสภาผู้ชมผู้ฟังรายการ เป็นส่วนหนึ่งของผังรายการปกติแทนการนำเสนอผ่านรายการเปิดบ้านไทยพีบีเอส

ที่ประชุมสมัชชาผู้ชมผู้ฟังรายการระดับชาติได้ พิจารณาข้อเสนอจากเวทีต่างแล้ว มีข้อเสนอเพื่อพัฒนาบทบาทของไทยพีบีเอสในการตอบสนองต่อพื้นที่ และภูมิภาค ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาสาระ และประเด็น

- 1.1 ผู้ผลิตรายการ ต้องมีความกล้าหาญในการตีแผ่ปัญหาที่น่าเป็นห่วง ซึ่งส่งผลต่อสังคมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ซึ่งกระทบวงกว้าง เช่น กรณีการทำเหมืองในภาคใต้ ภาคอีสาน
 - 1.2 ควรประมวล จัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหา เพื่อติดตามเจาะลึกต่อ (โดยทีมส่วนกลางทำงานร่วมกับทีมข่าวภูมิภาค)
 - 1.3 ยกกระดับประเด็นปัญหา ให้เป็นประเด็นสาธารณะ โดยร่วมมือกับนักวิชาการในท้องถิ่น และคนรักถิ่น
- ### 2. ด้านกลไกขับเคลื่อน (คน, สถาบัน)
- 2.1 ยกกระดับศูนย์ข่าวภูมิภาค ทั้งในด้านคนทำงานข่าว ระบบข้อมูล และการสร้างความเข้าใจบทบาทสื่อสาธารณะ

2.2 สร้างเครือข่ายคนทำข่าวให้ครอบคลุมทุกอำเภอในจังหวัด (เช่น กรณีจังหวัดเพชรบูรณ์ ใช้ช่องรายการข่าวสดทุกเช้า เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงข่าวสารทั้งจังหวัด และเป็นพื้นที่พัฒนาคนทำข่าวอย่างต่อเนื่อง)

2.3 พัฒนาและยกระดับคนทำข่าวภูมิภาค ทั้งด้านคุณภาพชีวิต การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น พ.ร.บ.กระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะฯ

2.4 สร้าง ขยายเครือข่ายเพื่อนสื่อในระดับพื้นที่ เช่น เครือข่ายวิทยุท้องถิ่น ซึ่งมีความครอบคลุมและเข้าถึงประชาชนได้ทั่วถึงกว่า

3. ด้านช่องทาง (เครื่องมือ/ วิธีการ)

3.1 หาวิธีการสื่อสารให้ครอบคลุมผู้พิการทุกประเภท เช่น กรณีคนหูหนวกมีความต้องการรู้ข่าวพระราชสำนักเป็นอย่างมาก หรือกรณีชาวดาวน์ ชาวภัยพิบัติ ควรมีช่องทางให้ผู้พิการเข้าถึงได้ง่าย

3.2 เวทีรับฟังความคิดเห็นควรทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อการสื่อสารให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จักความเป็นสื่อสาธารณะของไทยพีบีเอส

3.3 มีศูนย์ข้อมูลระดับจังหวัด ประมวลประเด็นปัญหาในแต่ละพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกฝ่ายใช้ประโยชน์ได้ และพิจารณาว่าแต่ละฝ่ายจะร่วมมือกันคลี่คลายปัญหาได้อย่างไร

3.4 พัฒนาช่องทางการสื่อสารอื่นๆ เพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย โดยเฉพาะกรณีชาวดาวน์ ชาวสำคัญ เช่น SMS วิทยุออนไลน์

4. ด้านการจัดการ

4.1 พัฒนาระบบที่คุ้มครอง ดูแล สวัสดิภาพของนักข่าวพลเมือง รวมถึงสวัสดิการที่ช่วยสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

4.2 ออกแบบหน้าจอ ให้สามารถปรับจอล้ำมให้โตขึ้นหรือตัดออกได้

4.3 พัฒนาระบบที่เชื่อมต่อกับวิทยุชุมชน และเพื่อนสื่อสาธารณะอื่น ๆ

4.4 ประสานระหว่างทีมข่าวส่วนกลางกับศูนย์ข่าวภูมิภาค ให้สามารถส่งต่อข่าวจากสื่อในพื้นที่

4.5 จัดทำระบบข้อมูลเครือข่ายให้สมบูรณ์

5. บทบาทในการสนองต่อการขับเคลื่อนงานของกลุ่มประเด็น

ไทยพีบีเอสเป็นที่วิสาธารณะที่คำนึงถึงภาคประชาชน ประชาชนมีส่วนร่วม สามารถนำเสนอข่าวเองได้(นักข่าวพลเมือง) ในยามที่มีปัญหาสามารถเข้าไปร้องทุกข์ ขอความช่วยเหลือ ก็พร้อมจะรับฟังและให้ประชาชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหากันได้รับความเป็นธรรม (สถานีประชาชน) รับฟังเสียงของประชาชน และปรับผังรายการตามข้อเสนอของผู้ชมผู้ฟังรายการตลอดเวลา

ในฐานะประชาชน ผู้เข้าร่วมเวทีกลุ่มประเด็นเห็นตรงกันว่า ไทยพีบีเอสใช้เงินภาษีได้คุ้มค่า เพราะให้ประโยชน์กับประชาชน สร้างความหวังให้กับคนเล็ก ๆ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีปัญหาฯ ได้ให้ความช่วยเหลือพัฒนาชุมชน เป็นกระบอกเสียงของคนชายขอบ คนระดับล่างธรรมดา ก่อให้เกิดกระแสการตื่นตัวในหมู่

ชาวบ้าน เปิดพื้นที่แก่ผู้ยากจนในการส่งเสียงให้สังคมและรัฐได้รับรู้ประเด็นปัญหา ไทยพีบีเอสยังมีส่วนในการแก้ไขปัญหา เกิดการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และนโยบายที่ทำให้เกิดผลกระทบกับประชาชนโดยรวม

ในส่วนของปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงานของไทยพีบีเอสนั้น ที่ประชุมกลุ่มประเด็นสะท้อนข้อมูล และความเห็นในลักษณะพ้องกัน ดังนี้

1. เวลา รายการที่นำเสนอในแต่ละประเด็นมีน้อย
2. เนื้อหาที่นำเสนอมีคุณภาพ แต่ไม่ดึงดูดใจ เข้าใจยาก
3. รายการเน้นเรื่องสถิติมากกว่าหน้าที่กระตุ้นการเรียกร้องสิทธิ ไม่คำนึงถึงการละเมิดสิทธิผู้อื่น
4. รายการเกี่ยวกับบางประเด็นเช่น “ที่ดิน” ขาดการเจาะลึกรอบด้าน และนำเสนออย่างต่อเนื่อง คน

ดูไม่สามารถเข้าใจปัญหาแบบเชื่อมโยงได้

ในส่วนข้อเสนอจากเวทีกลุ่มประเด็นมีความหลากหลาย แตกต่างตามบริบทและสถานการณ์ของประเด็น ซึ่งจากการประมวลโดยรวมมีข้อเสนอ ดังนี้

1. ให้มีช่องทางติดต่อสถานีอย่างชัดเจน เพื่อให้ประชาชนแจ้งข่าวสารได้อย่างสะดวกรวดเร็ว
2. ตั้งอาสาสมัครประจำตำบล หมู่บ้าน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำในการเสนอข้อมูลของคนในชุมชนในด้านศิลปวัฒนธรรม ควรมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนในชุมชน
3. ต่อยอดโครงการที่มีอยู่แล้วที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศิลปวัฒนธรรมเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน
4. สนับสนุนในเรื่องงบประมาณให้แก่คนในท้องถิ่นได้ทำในสิ่งที่แสดงออกซึ่งวัฒนธรรมของชุมชน และสนับสนุนงบประมาณด้านการพูดคุยเรื่องศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง
5. สนับสนุนในเรื่องงานวิจัย ด้านศิลปวัฒนธรรมของไทย
6. เพิ่มบุคคลในเทศต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น เกย์ ทอม กะเทย หรือบุคคลที่เปิดเผยเพศวิถีอย่างชัดเจนว่าเป็น ชายรักชาย หญิงรักหญิง ได้เป็นพิธีกร นักแสดง แขกรับเชิญ ผู้ร่วมแข่งขันกิจกรรม ผู้นำเสนอข่าวหรือดำเนินรายการต่างๆ ของทางสถานี
7. สิ่งที่จะนำเสนอเผยแพร่ออกอากาศแต่ละครั้ง ที่ผ่านการติดต่อเรียบร้อยแล้ว ควรได้รับการยอมรับ ยินยอมจากผู้รับเชิญ ผู้ให้ข้อมูลที่เชิญมาในครั้งนั้น
8. ผู้ผลิตและผู้เกี่ยวข้องในการผลิตควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับประเด็นความหลากหลายทางเพศ ภาวะและวิถี เช่นแพทย์ที่เชิญมาให้คำอธิบาย พิธีกร คนเขียนบท คนตัดต่อ เป็นต้น
9. ปรับเปลี่ยนจริยธรรมและจรรยาบรรณของสื่อในประเด็นของ “ความยั่วยุทางเพศ” หรือ “คำหยาบ” ให้เปิดกว้างและไม่อนุรักษนิยม
10. ไม่นำวัตถุของล่อเป็นรางวัล และไม่ให้เกิดการแข่งขันกันเพราะเป็นการปลุกสำนึกวัตถุนิยมและการชิงดีชิงเด่น
11. ไม่นำเสนอเฉพาะเรื่องราวของผู้หญิงและผู้ชาย แต่นำเสนอเรื่องราว ประเด็นของเพศภาวะ และเพศวิถีอื่นมากยิ่งขึ้น

12. ไม่นำตัวตน ภาพลักษณ์ของบุคคลที่เพศภาวะ เพศวิถีที่หลากหลายมานำเสนอในเชิงล้อเลียน ขบขัน (Humiliate) เป็นเวรกรรม เป็นความน่าสงสาร เห็นใจ แต่นำเสนอภาพลักษณ์ในประเด็นที่หลากหลาย และสร้างสรรค์มากขึ้น

13. ทำให้รายการให้นำเสนอใจอยากติดตาม เช่น นำกรณีปัญหาที่เดินมาทำเป็นละคร โดยเชิญดาราดัง ๆ มาร่วมแสดง และจัดช่วงเวลาออกอากาศให้ตรงกับละครของช่องอื่น ๆ ด้วย

หลังจากการศึกษาข้อมูลรายงานการรับฟังความเห็นของกลุ่มประเด็นต่าง ๆ แล้ว ที่ประชุมสมัชชาผู้ชมผู้ฟังรายการระดับชาติ มีข้อเสนอโดยสรุป ดังนี้

1. ไทยพีบีเอสและตัวแทนกลุ่มประเด็น ต้องทำเป้าหมายร่วมกัน ว่าต้องการจะเห็นอะไรในแต่ละปี แล้วลงไปเตรียมพื้นที่

2. เจ้าของประเด็นควรนำเสนอประเด็นอย่างมียุทธศาสตร์ เพื่อการสื่อสารประเด็นของตนเองสู่สาธารณะ

3. การทำข่าวของกลุ่มประเด็นควรสืบสวน สอบสวนอย่างเจาะลึก และเสนอข่าวเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง เกาะติดสถานการณ์จนผู้ชมผู้ฟังเข้าใจ และเห็นคุณค่าในประเด็นนั้นๆ

4. ผลิตนักข่าวพลเมืองให้เต็มพื้นที่อย่างน้อยหนึ่งประเด็นในหนึ่งพื้นที่ แต่ไม่ควรให้นักข่าวพลเมืองทำงานในประเด็นที่เสี่ยงต่อสวัสดิภาพของนักข่าวเอง

5. จัดตั้ง Media Hub ในระดับจังหวัด โดยการทำ MOU ร่วมกันกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น ดึงสื่อสาธารณะในระดับท้องถิ่นเข้ามาร่วมด้วย เพื่อผลิตสื่อในระดับพื้นที่เข้ามาเก็บไว้ใน Media Hub ซึ่งสื่อท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ และไทยพีบีเอสนำมาพัฒนาเพื่อเผยแพร่ตามแผนที่ได้กำหนดร่วมกันกับตัวแทนเชิงประเด็น รวมทั้งเตรียมโครงการในการขอการสนับสนุนเงินกองทุน กสทช. ตามมาตรา 50 เพื่อสนับสนุน Media Hub และควรเปิดช่องทางการเผยแพร่รายการทางผ่าน TV ดาวเทียมโดยใช้ข้อมูลจาก Media Hub

ข. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการประมวล สังเคราะห์ปัญหา ความต้องการจากรายงานการสำรวจ และรายงานการประชุมทั้งในระดับพื้นที่ และที่ประชุมสมัชชาชาติเห็นว่าการบรรลุวิสัยทัศน์ในการสร้างสังคมคุณภาพและคุณธรรม ตลอดจนการบรรลุเจตนารมณ์ของการจัดตั้งองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) นั้น คณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการบริหารไทยพีบีเอส ควรริบดำเนินการในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. แก้ไขปัญหาการรับสัญญาณ และการเพิ่มจำนวนผู้ชมผู้ฟัง

เพิ่มจำนวนผู้ชมผู้ฟังให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และทุกกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนขจัดปัญหา อุปสรรคในการรับชมรายการของไทยพีบีเอส ดังนี้

1.1 เร่งสำรวจพื้นที่ที่มีปัญหาการรับสัญญาณของทางสถานี และพื้นที่ที่การรับสัญญาณที่ไม่ชัดเจน พร้อมแก้ปัญหาดังกล่าวโดยด่วน

1.2 ดำเนินการให้ชื่อสถานีโทรทัศน์ง่ายต่อการเรียกขาน และจดจำได้ง่าย โดยอาจเปิดโอกาสให้ผู้ชมผู้ฟังมีส่วนร่วมในการตั้งชื่อสถานี เพื่อเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานีมากขึ้น

1.3 ประชาสัมพันธ์ผังรายการให้ทั่วถึง มีอักษรวิงหน้าจอ และเผยแพร่ผังรายการของไทยพีบีเอสผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ หรือช่องทางอื่นๆตามความเหมาะสม

1.4 ผลิตรายการที่สามารถเข้าถึงกลุ่มประชาชนส่วนใหญ่ได้เพิ่มขึ้น โดยคงความมีสาระ แต่นำเสนอชวนให้น่าติดตาม เช่นเดียวกับภาพยนตร์ของเกาหลีและญี่ปุ่นที่สามารถนำประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาติมานำเสนอ โดยมีผู้ชมติดตามเป็นจำนวนมาก

1.5 สร้างความแตกต่างของรายการ ทั้งในด้านของรูปแบบ วิธีการนำเสนอ ความลึก ความเร็ว ฯลฯ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของรายการ

1.6 สร้างกิจกรรมจูงใจในการชม โดยให้ผู้ชมมีส่วนร่วม หรือใช้วิธีที่สร้างสรรค์อื่นๆ ที่เหมาะสม

1.7 เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งในระดับพื้นที่ และกลุ่มประเด็น โดยนำเสนอเรื่องราวและสิ่งดีๆ ของประชาชนกลุ่มดังกล่าวเพิ่มขึ้น

1.8 สร้างเครือข่ายผู้ชมผู้ฟังทั้งในระดับบุคคลและองค์กร โดยเฉพาะองค์กรที่มีสมาชิกเป็นจำนวนมาก เช่น สถานศึกษา เครือข่ายเยาวชน เครือข่ายผู้สูงอายุ เป็นต้น

1.9 จัดสมัชชา “ผู้เดินเรื่อง” ในรายการที่มีผู้ชมติดตามเป็นจำนวนมาก เช่น สมัชชารายการ “คุยกับแพะ” หรือกลุ่มอื่นๆ ให้ผู้ชมได้พบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และติดตามผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เดินเรื่องดังกล่าว

1.10 สร้างความรู้สึกความเป็นเจ้าของสถานีของผู้ชมผู้ฟังโดยแสดงให้เห็นคุณค่า และประโยชน์ของไทยพีบีเอสต่อประชาชนอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

2. การพัฒนาคุณภาพรายการ

ไทยพีบีเอส จะต้องเป็นองค์กรสื่อสารสาธารณะที่สามารถสะท้อนประเด็นปัญหาและรายงานเหตุการณ์ตลอดจนปรากฏการณ์ทางสังคม พร้อมทั้งสังเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยแวดล้อมภายนอก เพื่อนำเสนอข้อเสนอกับผู้เกี่ยวข้อง เป็นกลาง และทันเหตุการณ์ อย่างหลากหลายแง่มุม

ในส่วนของรายการ ควรพัฒนารูปแบบรายการ และการนำเสนอให้มีความทันสมัย ทำให้เกิดภาพลักษณ์อันดีของสื่อสารสาธารณะ ประชาชนสามารถเข้าใจข้อมูลที่น่าสนใจได้ง่าย ส่งผลให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อผู้รับสื่อ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน โดย

2.1 พัฒนารายการให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ทั้งในด้านความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องของเนื้อหา การวิเคราะห์เจาะลึก การนำเสนอความคืบหน้าประเด็นงานที่อยู่ในความสนใจของประชาชน ตลอดจนผลลัพธ์สุดท้ายของกรณีดังกล่าว ดังนี้

1) พัฒนาระบบในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการนำเสนอข่าว และหากมีการนำเสนอข้อมูลที่ผิดพลาด ต้องรีบบอกกล่าวแก้ไขผ่านหน้าจอในทันทีด้วยวิธีการที่เหมาะสม

2) การนำเสนอภาษาวิชาการและภาษาอังกฤษ ผู้ดำเนินรายการจะต้องขยายหรืออธิบายคำศัพท์นั้นๆ ให้ผู้ชมผู้ฟังรายการได้เข้าใจในทันที

3) ควรมีความกล้าในการนำเสนอข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลที่สื่อมวลชนช่องอื่นๆ ไม่กล้านำเสนอ เช่น ข้อมูลการทุจริต การฉ้อฉลเชิงนโยบาย การใช้สิทธิพลหาประโยชน์จากทรัพยากรของชาติ ฯลฯ

2.2 การปรับปรุงรายการควรมีระยะเวลาที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ชมและผู้ฟังมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและพิจารณาการปรับปรุงรายการ โดยการพิจารณาปรับปรุงรายการควรรู้ใช้การวิจัยหรือการทำประชาพิจารณ์จากภาคประชาชนก่อน ตลอดจนมีการชี้แจงสัดส่วนผังรายการตามเวลา และแนวทางการปรับปรุงรายการให้ผู้ชมและผู้ฟังรายการเข้าใจ

2.3 สนับสนุนให้มีการฉายซ้ำรายการที่มีประโยชน์ ในเวลาที่เหมาะสม ควรทำการฉายซ้ำได้ไม่เกินสองรอบ และไม่ควรฉายซ้ำในช่วงเวลากลางวัน ทั้งนี้การฉายซ้ำบางรายการขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่มีความเหมาะสม ตลอดจนมีการพัฒนาและเพิ่มช่องทางการเข้าถึงเทปบันทึกรายการที่หลากหลาย และสะดวกในการเข้าถึง

2.4 สนับสนุนให้มีภาพยนตร์ทั้งไทยและต่างประเทศ และการจัดหาละคร ภาพยนตร์ในภูมิภาคอาเซียนมานำเสนอ เพื่อสร้างการเรียนรู้พร้อมความบันเทิง เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยพิจารณาสาระประโยชน์ของเนื้อหารายการเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันขอให้เร่งพัฒนาและยกระดับคุณภาพการผลิตรายการภาพยนตร์ของไทยปีเอส ให้มีความน่าสนใจและมีสารประโยชน์ทัดเทียมรายการจากต่างประเทศ

2.5 พัฒนารายการข่าวให้มีความเจาะลึก โดดเด่น น่าเชื่อถือ ทันท่วงที สามารถถ่ายทอดสดสถานการณ์เร่งด่วนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที ในกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดความสับสนและตื่นตระหนกของสาธารณะ จะต้องมีการตรวจสอบแหล่งข่าวและความน่าเชื่อถือ ตลอดจนติดตามผลของข่าวที่นำเสนออย่างต่อเนื่อง

2.6 เพิ่มการผลิตและจัดผังรายการที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา วิถีท้องถิ่น ศิลปกรรม กีฬาเชิงวัฒนธรรม เพื่อดำรงรักษาและเสริมสร้างความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และความเป็นไทย

2.7 เพิ่มสัดส่วนรายการหรือสอดแทรกเนื้อหา คติสอนใจที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีทักษะในด้านต่างๆ อาทิ การคิด มีจิตอาสา มีระเบียบวินัย มีความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตย การเท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม สิทธิและเสรีภาพ เป็นต้น

2.8 เพิ่มพื้นที่ให้กลุ่มต่างๆ ในสังคมตาม พ.ร.บ.องค์การฯ อาทิ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในรายการ และส่งเสริมให้กลุ่มต่างๆ เหล่านี้ได้มีการผลิตรายการด้วยตนเองมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าในตนเอง การตระหนักถึงการมีส่วนร่วม และการเปิดโอกาสในการเข้าถึงสื่อให้มากขึ้น เช่น ขาดพื้นที่สำหรับกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ฯลฯ

2.9. รูปแบบรายการต่างๆในแต่ละช่วงเวลาควรมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มเด็ก กลุ่มแรงงานนอกระบบ เป็นต้น โดยการสำรวจว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะนำมาฉายให้กลุ่มเป้าหมายชมควรเป็นช่วงเวลาใด และเสนอให้นำละครดีๆ เช่น ขุนรองปลัดชู ขนมหไทยอะไรเอ๋ย ฯลฯ ให้กลับมาฉายในช่วงเวลาสองทุ่ม

2.10 ควรทำการศึกษาวิจัยที่หลากหลาย เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ชมและผู้ฟังรายการ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการปรับผังรายการหรือการเปลี่ยนแปลงรายการ

3. เร่งสร้างความเข้าใจ และคุณค่าของสื่อสาธารณะ แก่ผู้ชมและประชาชนทั่วไป โดย

3.1 ดำเนินยุทธวิธีในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจที่เหมาะสม เฉพาะกับกลุ่มเป้าหมาย

3.2 ลงพื้นที่ปฏิบัติการ สนับสนุนการผลิตรายการร่วมกับชุมชน พร้อมให้การเรียนรู้เรื่องสื่อสาธารณะแก่ชุมชน

3.3 เร่งดำเนินการยกระดับคุณภาพผู้ชมผู้ฟังรายการทั้งในระดับพื้นที่ ภูมิภาค และกลุ่มประเด็น ให้มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทสื่อ มีทักษะในการวิเคราะห์คุณภาพรายการ การรู้เท่าทันสื่อ และการใช้สื่อเพื่อประโยชน์สาธารณะ

3.4 ทำห้องสมุด หรือห้องเรียนไทยพีบีเอสในภูมิภาค เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปใช้ประโยชน์จากรายการต่างๆ ของไทยพีบีเอสที่ได้นำเสนอแล้ว

4. พัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบการผลิตรายการ ผู้ดำเนินรายการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ ตลอดจนไหวพริบปฏิภาณในการผลิตรายการ ส่งเสริม สร้างสรรค์ คุณธรรม จริยธรรม รายการสำหรับเด็กและเยาวชนตามช่วงวัย การส่งเสริมความสัมพันธ์ภายในครอบครัว รายการเสริมพลังอำนาจ และการสร้างแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตของประชาชนในกลุ่มวัยต่างๆ

5. ยกระดับการพัฒนาสังคมคุณภาพ และคุณธรรม โดยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

5.1 ปรับทิศทาง ปรับบทบาทการทำงานของไทยพีบีเอส จาก “การสื่อสาร เป็นสื่อกลาง” เพื่อขับเคลื่อนสังคมคุณภาพและคุณธรรม

5.2 ประสาน ชักชวน สนับสนุนส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กรที่มีบทบาทในการพัฒนาสังคมคุณภาพ คุณธรรม เพื่อสร้างพลังในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงสังคม โดยยึดหลักประสาน 4 พลัง คือ

- 1) พลังคน พลังรวมหมู่
- 2) พลังวิชาการ พลังปัญญา
- 3) พลังนโยบาย พลังการเมือง
- 4) พลังการสื่อสาร พลังสื่อ

5.3 เสริมบทบาทองค์กร ส.ส.ท. และไทยพีบีเอส ในระดับสากลทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างธรรมาภิบาล และด้านการรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะปัญหาที่เป็นความทุกข์ยาก หรือปัญหาวิกฤตของ

สังคม เช่น การเกิดเหตุภัยพิบัติต่างๆ โดยพร้อมที่จะใช้สถานที่ บุคลากร อุปกรณ์สื่อสาร การใช้ช่องสัญญาณ และการปรับผังรายการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤต

5.4 พัฒนาไทยพีบีเอสให้มีศักยภาพในการเป็นเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่ประชาชนให้เป็นพลเมืองคุณภาพและเกิดสังคมอุดมปัญญา มีความพร้อมที่จะอยู่ในพลวัตของประชาคมโลก

5.5 ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิถีวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติอันดีต่อประเทศเพื่อนบ้าน อันเป็นกลไกสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่ประชาชนในการที่จะเป็นประชาชนในประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

6. เพิ่มศักยภาพและช่องทางในการตอบสนองความต้องการของพื้นที่ และกลุ่มประเด็นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ออกระเบียบว่าด้วยการหนุนเสริมพัฒนาพื้นที่ ภูมิภาค และประเด็นเพื่อให้งานพัฒนาให้เป็นสังคมคุณภาพและคุณธรรมเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

6.2. เปิดพื้นที่ให้แก่ทุกกลุ่มคนในสังคมได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและสะท้อนปัญหาผ่านช่องทางสื่อสารสาธารณะ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางการพัฒนาและรูปแบบรายการของสถานีทั้งในระดับชุมชนและระดับชาติ

6.3. เพิ่มช่องทางและโอกาสให้ผู้ชมและผู้ฟังรายการ ตลอดจนเครือข่ายสื่อสารสาธารณะ ได้เข้าถึงไทยพีบีเอสได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยการจัดตั้งศูนย์ไทยพีบีเอสในภูมิภาค ผู้สื่อข่าวประจำภูมิภาค ที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.4. พัฒนากลไก และกระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างไทยพีบีเอสกับชุมชนอย่างหลากหลาย และต่อเนื่อง รวมทั้งการให้ความรู้ คำแนะนำในการยกระดับปัญหาของพื้นที่ และกลุ่มประเด็นเป็นปัญหาสาธารณะ รวมทั้งมีระบบในการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการทำงานร่วมกันในแต่ละปี

7. ยกกระดับความพร้อมด้านโครงสร้างบุคลากร ระบบ และกลไกในการทำงานของไทยพีบีเอสใน ระดับภูมิภาคในด้านต่าง ๆ ดังนี้

7.1 เปิดช่องทางนำเสนอรายการของไทยพีบีเอสผ่านช่องทางอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น TV ผ่านดาวเทียม การนำเสนอผ่านวิทยุชุมชน และเครือข่ายสาธารณะอื่น ๆ

7.2 สร้างเครือข่ายคนทำข่าวที่มีความรู้ และอุดมการณ์ในการทำงานสื่อสารสาธารณะให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และมีระบบในการสร้างขวัญ กำลังใจ และสวัสดิการที่เหมาะสม และควรพิจารณาจัดตั้ง “อาสาสมัครนักข่าวชุมชน” เพื่อเพิ่มแหล่งข่าวให้มากขึ้น

7.3 มีศูนย์ข้อมูลระดับจังหวัด ประมวลประเด็นปัญหาในแต่ละพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทุกฝ่ายใช้ประโยชน์ และใช้ประกอบการทำงานร่วมกันในการคลี่คลายปัญหาต่างๆ

7.4 เพิ่มความสามารถของเพื่อนสื่อสาธารณะ นักข่าว และคนทำงานในพื้นที่โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพของนักข่าวพลเมืองให้เป็นนักสื่อสารด้วยตนเอง เพื่อยกระดับ และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล เรียนรู้สถานการณ์เรื่องราวใหม่แต่ละพื้นที่ ที่มีประเด็นคล้ายคลึงกันอย่างต่อเนื่อง

7.5 จัดตั้ง Media Hub ในระดับจังหวัด โดยสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและท้องถิ่น มุ่งยกระดับให้เป็นสถาบันทางสังคม เพื่อขับเคลื่อนไปสู่สังคมคุณภาพและคุณธรรม

8. เสริมศักยภาพและเพิ่มบทบาทของสมาชิกสภาผู้ชมผู้ฟังในการหนุนเสริมการพัฒนาไทยพีบีเอส โดยเฉพาะบทบาททั้งการขยายเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะ การพัฒนาระดับผู้ชมผู้ฟัง และบทบาทอื่น ๆ ที่เหมาะสม และควรพิจารณาบทบาท จำนวน และที่มาของสมาชิกสภาผู้ชมผู้ฟังให้สามารถเสริมพลังการทำงานไทยพีบีเอสในการบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

ช. สรุป

การดำเนินงานของไทยพีบีเอสในรอบปีที่ผ่านมา มีพัฒนาการที่ดีมาก สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการขับเคลื่อนสังคมคุณภาพ และคุณธรรมได้มากพอสมควร โดยเฉพาะการขยายบทบาทในการเอาธุระงานสาธารณะที่ได้ดำเนินการนอกเหนือจากการนำเสนอผ่านรายการปกติ ทำให้ผู้ชมผู้ฟังเห็นพ้องกันว่าไทยพีบีเอสเป็นสื่อภาคประชาชน เปิดโอกาสแก่ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสมากกว่าสื่อช่องอื่นๆ นอกจากนี้การปฏิบัติงานของไทยพีบีเอสยังเคร่งครัดต่อจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อ ทำให้การนำเสนอผ่านรายการ ช่วยสร้างสรรค์สังคม ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ชมผู้ฟัง

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานเชิงพัฒนาฯ ยังมีสิ่งที่ดีกว่าอยู่เสมอ จึงเป็นความท้าทายของไทยพีบีเอสที่จะต้องดำเนินการปรับปรุงทั้งในส่วนของรายการ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการรับสัญญาณ การตอบสนองความต้องการของภูมิภาค และกลุ่มประเด็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระดับคุณภาพผู้ชมผู้ฟังรายการให้ทั่วถึง โดยใช้บทบาทของเพื่อนสื่อสาธารณะและสภาผู้ชมผู้ฟังให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. รายงานสรุปเวทีรับฟังความคิดเห็นและขยายเครือข่ายเพื่อนสื่อสาธารณะ
 - 1.1 รายงานผลการสำรวจความคิดเห็น ของประชาชนที่มีต่อสถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส(Thai PBS).
2. รายงานการรับฟังความคิดเห็นจากภูมิภาค
 - 2.1 กรุงเทพฯ และปริมณฑล
 - 2.2 ภาคเหนือตอนบน
 - 2.3 ภาคเหนือตอนล่าง
 - 2.4 ภาคใต้ตอนบน
 - 2.5 ภาคใต้ตอนล่าง
 - 2.6 ภาคอีสานตอนบน
 - 2.7 ภาคอีสานตอนล่าง
 - 2.8 ภาคกลางตะวันออก
 - 2.9 ภาคกลางตะวันตก
3. รายงานการรับฟังความคิดเห็นเพื่อนสื่อสาธารณะกลุ่มประเด็นเฉพาะ
 - 3.1 ประเด็นผู้สูงอายุ
 - 3.2 ประเด็นศิลปะ
 - 3.3 ประเด็นความหลากหลายทางเพศ
 - 3.4 ประเด็นสื่อพื้นบ้าน
 - 3.5 ประเด็นสิทธิมนุษยชน
 - 3.6 ประเด็นที่ดิน
 - 3.7 ประเด็นชายแดนใต้
 - 3.8 ประเด็นทรัพยากรแร่ธาตุไทยตอนบน
 - 3.9 ประเด็นสุขภาพ
 - 3.10 ประเด็นลุ่มน้ำโขง
 - 3.11 ประเด็นแรงงานในระบบ
 - 3.12 ประเด็นแรงงานนอกระบบและแรงงานข้ามชาติ
 - 3.13 ประเด็นภัยพิบัติ
 - 3.14 ประเด็นเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี
 - 3.15 ประเด็นสื่อออนไลน์
 - 3.16 ประเด็นการศึกษา
 - 3.17 ประเด็นคนพลัดถิ่น

สังเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรอัฐ มากบุญ

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

โทรศัพท์ 0819790292 E-mail; sorat.m@hotmail.com